

HOTĂRÂRE Nr. 1156 din 27 noiembrie 2012
privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea
fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013 - 2017 și a Planului
operațional pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și
combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013 - 2017

EMITENT: GUVERNUL ROMÂNIEI
PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 819 din 6 decembrie 2012

În temeiul [art. 108](#) din Constituția României, republicată, și al [art. 8](#) alin. (5)
din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie,
republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

ART. 1

Se aprobă Strategia națională pentru prevenirea și combaterea fenomenului
violentei în familie pentru perioada 2013 - 2017, prevăzută în [anexa nr. 1](#).

ART. 2

Se aprobă Planul operațional pentru implementarea Strategiei naționale pentru
prevenirea și combaterea fenomenului violentei în familie pentru perioada 2013
- 2017, prevăzut în [anexa nr. 2](#).

ART. 3

[Anexele nr. 1 și 2](#) fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTA

Contrasemnează:

Ministrul muncii,
familiei și protecției sociale,
Mariana Câmpeanu

p. Ministrul delegat pentru administrație,
Constantin Cătălin Chiper,
secretar de stat

Ministrul administrației și internelor,
Mircea Dușa

Ministrul educației, cercetării,
tineretului și sportului,
Ecaterina Andronescu

Ministrul sănătății,
Raed Arafat

Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor publice,
Florin Georgescu

București, 27 noiembrie 2012.
Nr. 1.156.

ANEXA 1

Strategia națională pentru prevenirea și combaterea fenomenului violentei în familie pentru perioada 2013 - 2017

CAPITOLUL I Introducere

Violența în familie este una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă societatea contemporană, atât la nivel internațional, cât și la nivelul României.

În ciuda faptului că violența în familie și, în special, violența împotriva femeii constituie de câteva decenii un subiect de dezbatere, comunitatea internațională nu a reușit, până în prezent, să pună capăt acestei forme de violență extrem de distructive. Violența în familie este o problemă complexă, care implică atât protecția integrității personale a victimelor, cât și protejarea intereselor lor sociale comune, precum libertatea și democrația.

Violența pe motive de gen aduce, de asemenea, o gravă atingere democrației, pornind de la premisa că femeile supuse violențelor reprezintă o categorie ale cărei șanse de a participa la viața socială și profesională sunt semnificativ reduse, pe măsură ce viața de familie își pierde funcția de a oferi membrilor acesteia securitatea de care ei au nevoie.

Datele recente arată că societatea românească contemporană, în lipsa unor modele progresiste, tinde să se orienteze în ceea ce privește construirea relațiilor dintre femei și bărbați în familie către un model patriarhal, influențat, din păcate, de scăderea nivelului de trai și de educație și de evoluțiile sociale negative ale tranziției românești.

În acest context, prevenirea violenței în familie devine o prioritate în ceea ce privește promovarea modelelor relaționale bazate pe egalitatea de gen. Totodată, apare ca o necesitate introducerea în legislația națională a unor referiri concrete

la măsuri și acțiuni menite să confere o protecție adecvată femeilor, copiilor și vârstnicilor care se confruntă cu violențe în cadrul familial, acestea fiind, în fapt, categorii sociale aflate într-un grad ridicat de vulnerabilitate. Adesea, violența se manifestă prin controlarea și izolarea victimelor, acestora fiindu-le greu să accepte necesitatea raportării faptelor către autorități, sau, atunci când o fac, adesea sunt supuse unor presiuni puternice din partea autorului violențelor, a rudelor sau a altor persoane pentru a renunța la plângere.

Prin urmare, protecția juridică cuprinzătoare și coerentă a integrității victimelor violenței în familie are o importanță capitală, autoritățile competente trebuind să acorde prioritate urmării penale a faptelor săvârșite cu violență în contextul relațiilor de familie.

CAPITOLUL II

Informații generale relevante

România, ca stat democratic european, promovează o politică publică integrată în materia creșterii eficienței prevenirii și controlului infracționalității în domeniul violenței în familie, bazată pe o atitudine proactivă orientată spre reducerea costurilor violenței în familie, dezvoltarea serviciilor sociale de calitate pentru victime, precum și în vederea reabilitării juridice și sociale a agresorilor familiari, creșterea încrederii publicului în instituțiile de profil și implicarea societății civile în programe de suport.

Strategia națională pentru prevenirea și combaterea violenței în familie are ca premise asumate politic importanța asigurării unității cadrului legislativ și instituțional în domeniu și alocarea resurselor adecvate pentru o funcționare eficientă a instituțiilor care luptă împotriva acestui flagel, ce afectează viața de familie în România.

"Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice", adoptată la Istanbul la 11 mai 2011, reiterează recomandarea consolidării politicii comprehensive și coordonate în vederea prevenirii și combaterii tuturor formelor de violență în familie, în special prin îmbunătățirea coordonării la cel mai înalt nivel și elaborarea unei noi strategii multianuale solide pentru a preveni și a pedepsi actele de violență în familie.

Prezenta strategie asigură implementarea recomandărilor formulate în Convenție, încorporând totodată recomandările specifice formulate în Evaluarea privind implementarea Strategiei Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței în Familie 2005 - 2007, precum și contribuțiile provenind de la alți reprezentanți ai societății civile care au participat la elaborarea acestui document. Aceste recomandări subliniază faptul că noul document strategic trebuie să fie unul comprehensiv și multidisciplinar, care să vizeze puterea executivă, legislativă și judecătorească, mediul academic, dar și autoritățile publice locale și societatea civilă.

În conformitate cu convenția mai sus menționată, conținuturile planurilor operative din prezenta strategie țin cont de următoarele aspecte:

- Violența familială afectează în mod disproporționat femeile (conform articolului 2 paragraful 1 din Convenția Consiliului Europei pentru Prevenirea și Combaterea Violentei Împotriva Femeilor și Violentei Domestice).

- Violența împotriva femeii este favorizată de relațiile inegale de putere între femei și bărbați, care conduc la dominarea și discriminarea femeilor.

- Copiii sunt afectați de violența în familie chiar și atunci când violența nu este îndreptată direct împotriva lor, ci sunt doar martori la violență.

- Standardul european pentru serviciile disponibile victimelor prevede existența unui loc în adăpost la fiecare 10.000 de locuitori.

Strategia națională pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie și planul de măsuri aferent vor fi implementate în perioada 2013 - 2017.

Strategia promovează bune practici în domeniu și instrumente utile în practica activității tuturor celor care intră în contact direct cu victimele și agresorii familiali, specialiștilor din diferite domenii, precum protecția socială, administrația locală, justiția, sănătatea, educația, în vederea asigurării unui plan comun de măsuri, care să aibă ca scop reintegrarea în societate a persoanelor afectate de violența în familie și reabilitarea agresorilor familiali.

a) Violența în familie în România - indicatori de percepție și statistici oficiale

Conform Eurobarometrului 72.3 din 2010 "Violența domestică împotriva femeilor" coordonat de Comisia Europeană, în Europa, o femeie din patru este victimă a violenței domestice la un moment dat în viață. Între 6% și 10% din populația feminină a Europei este afectată de violența domestică în decursul unui an.

În ceea ce privește percepția violenței în familie de către populația din România, nu se poate vorbi încă de progrese însemnate. Potrivit informațiilor furnizate de Institutul Național de Medicină Legală "Mina Minovici" București și Centrul de Sociologie Urbană și Regională, în cadrul cercetării asupra cazuisticii în domeniul violenței din anul 2008, populația din România percepe violența în familie ca fiind un fapt obișnuit, iar o proporție destul de însemnată (60%) este tolerantă față de comportamentele violente din familie, considerând că astfel de fapte sunt justificate în anumite situații sau uneori, în funcție de context, chiar în toate situațiile. Prin prisma acestei realități, multe victime aleg să nu acționeze împotriva agresorului, o astfel de abordare fiind bazată pe un întreg complex de factori și percepții, justificate de cele mai multe ori prin lipsa mijloacelor materiale care ar permite victimei să ducă o viață independentă, teama sau chiar rușinea de stigmatizare din partea comunității, lipsa cunoașterii legislației și a serviciilor sociale disponibile de care ar putea beneficia.

Deși statisticile oficiale ale autorităților publice centrale arată un număr de aproximativ 82.000 de cazuri raportate de violență în familie în perioada 2004 - 2011 și 800 de decese, aceste valori sunt însă mult subestimate dacă ne raportăm la valorile obținute prin studii statistice, sociologice, care arată o incidență de

circa 20% de-a lungul vieții (21% sondaj Gallup, 2003, realizat în București, respectiv 18,4% sondaj CURS, realizat la nivel național în cadrul proiectului VIODOM).

Numărul cazurilor de violență în familie înregistrate și centralizate la nivel național de către Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale nu reprezintă dimensiunea reală a fenomenului, ele reprezentând în fapt doar numărul de cazuri care au fost raportate și înregistrate la nivelul autorităților locale.

Se estimează că numărul real al cazurilor de violență în familie este mult mai mare, pe de o parte, datorită faptului că multe victime nu se prezintă la autoritățile cu atribuții în domeniu sau nu declară problema reală cu care se confruntă, iar, pe de altă parte, datorită existenței unei raportări deficitare care se menține. De asemenea, se folosesc terminologii sau încadrări diferite ale aceluiași fapt ce corespund caracteristicilor fenomenului violenței în familie, fiind identificate o serie de deficiențe/dificultăți privind modul de colectare, înregistrare și raportare a datelor privind cazurile de violență în familie, lipsa corelării datelor înregistrate de diferite instituții, raportări duble sau lacunare.

În consecință, suntem în prezența unor statistici diferite, care sunt greu de comparat având în vedere că în general fiecare dintre instituțiile vizate centralizează doar propriile date referitoare la cazurile de care a luat cunoștință.

Analiza dinamicii fenomenului prin compararea rezultatelor sondajului de opinie realizat de CURS în anul 2008 în privința fenomenului violenței în familie cu cele ale unui alt sondaj de opinie pe aceeași problematică realizat în 2003 de IMAS în colaborare cu Centrul de Parteneriat pentru Egalitate arată că rata globală de violență în familie de-a lungul vieții a crescut în anul 2008 față de cea din 2003 cu 4,1%, iar cea referitoare la ultimele 12 luni a crescut cu 1,6%.

Sondajul de opinie CURS realizat în 2008 arată că peste 1,2 milioane de românce cad victime ale violenței în fiecare an; mai puțin de 1% intră în statisticile oficiale, ca urmare a depunerii unei plângeri împotriva agresorului. Se arată că în 45% dintre familiile din România există risc de violență asupra minorilor, iar în 10% dintre acestea se manifestă forme de abuz asupra minorilor.

Un indicator relevant pentru acest fenomen îl reprezintă și numărul de inculpați trimiși în judecată în cauze care privesc fapte ce se circumscriu cauzisticii violenței în familie, raportul privind activitatea desfășurată de Ministerul Public în anul 2011 relevând faptul că 469 de inculpați au fost trimiși în judecată în anul respectiv, ceea ce reprezintă 0,8% din totalul celor trimiși în judecată.

În anul 2011, la nivelul Inspectoratului General al Poliției Române, au fost sesizate cu 9,46% mai multe infracțiuni de violență în familie față de anul 2010, ceea ce denotă o creștere a încrederii populației în instituția poliției. Din totalul infracțiunilor de violență intrafamilială, 62% (+15,66%) au fost soluționate de unitățile teritoriale de poliție.

Din totalul infracțiunilor sesizate, în 22,61% din cazuri s-a dispus începerea urmăririi penale (cu 11,36% mai puține ca în anul 2010). Acest lucru scoate în evidență faptul că, în baza unor temeri, care țin de aspecte financiare, sentimentale, greutăți familiale legate de creșterea și îngrijirea copiilor etc., victimele nu vor să își încheie relația cu agresorul, astfel încât ele retrag plângerea penală sau nu vor să depună plângere împotriva acestuia.

O formă importantă a violenței în familie este cea manifestată împotriva copiilor, unde au fost înregistrate creșteri față de anul 2010 cu 21,15%. Creșteri ale violenței în familie au fost înregistrate la infracțiunile de vătămare corporală cu 35,23%, loviri sau alte violențe cu 22,04% și rele tratamente aplicate minorului cu 21,15%. Totuși, în anul 2011 au fost înregistrate și scăderi la infracțiunile de raport sexual cu un minor cu 12%; viol cu 9,26% și tentativă de omor cu 7,79% față de anul 2010.

b) Evoluția cadrului strategic de reformă și dezvoltare în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie

O primă politică publică în domeniu a fost reprezentată de Strategia națională în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și Planul de măsuri pentru implementarea acestora în perioada 2005 - 2007, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr. 686/2005](#). Acestea au influențat evoluțiile din domeniu astfel încât astăzi putem vorbi de o serie de progrese, o parte dintre acestea fiind obținute prin integrarea conceptului de violență în familie cu cea de violență asupra copilului:

- în anul 2010, în cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC), instituții aflate în subordinea consiliilor județene și a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, s-a înființat câte un compartiment cu atribuții exprese în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie (în conformitate cu [Hotărârea Guvernului nr. 967/2010](#) pentru modificarea și completarea [Hotărârii Guvernului nr. 1.434/2004](#) privind atribuțiile și Regulamentul-cadru de organizare și funcționare ale Direcției generale de asistență socială și protecția copilului);

- au fost elaborate documente de lucru comune pentru instituțiile și autoritățile cu competențe în prevenirea și combaterea violenței în familie, documente care cuprind informații relevante și utile în instrumentarea cu celeritate a cazurilor de violență în familie (prin [Hotărârea Guvernului nr. 49/2011](#) s-a aprobat Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în cazurile de violență în familie și s-au înființat, la nivelul județelor și sectoarelor municipiului București, echipele intersectoriale în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie integrate cu violența asupra copilului);

- a fost modificată și completată [Legea nr. 217/2003](#) pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, instituindu-se o serie de măsuri menite să asigure victimei dreptul la demnitate și viață privată, fiind introdus "ordinul de protecție", prin care instanța poate să dispună, cu caracter provizoriu, una sau mai multe măsuri - obligații sau interdicții pentru agresor;

- comparativ cu anul 2004, la nivel național a crescut numărul de adăposturi pentru victimele violenței în familie și au fost înființate primele centre de asistență destinate agresorilor familiari:

a) 59 de adăposturi pentru victimele violenței în familie, dintre care 38 sunt publice, 2 sunt în parteneriat public-privat și 19 sunt private;

b) 20 centre de prevenire și combatere a violenței în familie, dintre care 10 sunt publice, 1 este în parteneriat public-privat și 9 sunt private;

c) 3 centre care oferă servicii sociale adresate agresorilor familiari.

Deși ne confruntăm cu creșterea dimensiunilor fenomenului violenței în familie, rețeaua de servicii este inefficientă, slab organizată și insuficient susținută de către autoritățile locale. De asemenea, este de menționat faptul că unitățile care acordă servicii victimelor violenței în familie nu sunt distribuite unitar la nivelul județelor. Astfel, în județele Bacău, Bistrița-Năsăud, Călărași, Brăila, Maramureș, Mureș, Olt și Suceava nu există nicio unitate specializată în acordarea de asistență victimelor violenței în familie;

- au fost organizate campanii de informare cu privire la gravitatea fenomenului violenței în familie, al căror scop a fost în principal stimularea unui grad de toleranță zero față de acest tip de violență și respingerea acestui fenomen de către victime sau alte persoane:

a) Campania națională 2004 - 2005 "Violența se învață în familie";

b) Campania națională 2006 - 2008 de prevenire și combatere a violenței în familie (s-a derulat în contextul campaniei paneuropene "Parlamentele unite pentru combaterea violenței asupra femeilor, inclusiv a violenței domestice");

c) Expoziția de fotografie 2007 "La feminin";

d) Campania de sensibilizare a opiniei publice 2008 "Femei în umbră. Umbre";

e) anual au fost organizate la nivel național cele 16 zile de activism împotriva violenței asupra femeii.

Caracterul neunitar al jurisprudenței, accesul greoi al victimei la servicii de asistență juridică adecvate, toleranța și acceptarea socială crescută față de comportamentele violente din familie, perpetuarea inegalității dintre sexe, statistici diferite, uneori greu de comparat, numărul mic de adăposturi, de centre de consiliere pentru victime și de centre de asistență pentru agresorii familiari raportat la nevoile comunității, lipsa măsurilor preventive (ordinul de protecție și restricție), precum și lipsa fondurilor alocate activităților de perfecționare continuă a practicienilor din domeniu au condus la o tendință de înmulțire a actelor repetate de violență în cadrul aceleiași familii și la o tendință de creștere a gravității acestor abuzuri săvârșite în spațiul familial.

CAPITOLUL III

Priorități, politici și cadru juridic existent

Strategia națională pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie este un document de viziune strategică pe termen lung, care oferă coordonatele majore de acțiune în sprijinul promovării drepturilor victimelor, asigurării securității și protejării victimelor abuzurilor familiale.

Prezenta strategie cuprinde principiile de acțiune, obiectivele generale și specifice relevante la nivel național. Totodată, documentul include aspecte practice și instrumente concrete de lucru utile pentru dezvoltarea planurilor de acțiune sectoriale, precum: inventarul privind măsurile preventive și de combatere obligatorii, indicatori de performanță asociați, structura standard a planului de acțiune, mecanismul de coordonare și monitorizare.

În baza consultării interinstituționale organizate cu ocazia elaborării acestei strategii, va fi asigurată complementaritatea inițiativelor deja adoptate la nivel național, referindu-ne aici la Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului și a Planului operațional în perioada 2008 - 2013, precum și Strategia națională pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați și a Planului general de acțiune pentru perioada 2010 - 2012.

Strategia națională pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013 - 2017 și Planul de acțiune pentru implementarea strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013 - 2017 stabilesc un set de măsuri destinate să reducă sau să contribuie la diminuarea actelor de violență în familie, să atenueze sentimentul de insecuritate al victimei, precum și să reducă riscul recidivei și facilitarea reintegrării sociale a persoanelor care au comis infracțiuni de violență în familie.

Prezenta strategie vizează prevenirea și combaterea violenței în familie, care în mod curent afectează viața de familie și comunitatea.

Cadrul legislativ național în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie cuprinde:

- [Legea nr. 217/2003](#) pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată;
- [Legea nr. 272/2004](#) privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările ulterioare;
- [Codul penal](#) al României, republicat, cu modificările și completările ulterioare;
- [Legea nr. 211/2004](#) privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare;
- [Legea asistenței sociale nr. 292/2011](#);
- [Hotărârea Guvernului nr. 1.434/2004](#) privind atribuțiile și Regulamentul-cadru de organizare și funcționare ale Direcției generale de asistență socială și protecția copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- [Hotărârea Guvernului nr. 1.007/2010](#) privind aprobarea programelor de interes național în domeniul protecției familiei și a drepturilor copilului pentru perioada 2010 - 2012, cu modificările ulterioare;

- [Hotărârea Guvernului nr. 49/2011](#) pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state;

- [Ordinul nr. 383/2004](#) al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei privind aprobarea standardelor de calitate pentru serviciile sociale din domeniul protecției victimelor violenței în familie;

- [Ordinul nr. 384/306/993/2004](#) al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei, al ministrului administrației și internelor și al ministrului sănătății pentru aprobarea Procedurii de conlucrare în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie;

- [Ordinul nr. 304/385/1.018/2004](#) al ministrului administrației și internelor, al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului sănătății privind aprobarea Instrucțiunilor de organizare și funcționare a unităților pentru prevenirea și combaterea violenței în familie.

Lupta împotriva violenței în familie este plasată în paradigma protecției drepturilor fundamentale ale copilului și ale omului, astfel cum sunt acestea recunoscute de [Convenția ONU](#) privind drepturile copilului, [Declarația Universală a Drepturilor Omului](#), [Carta](#) drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene. Totodată, există o serie întreagă de recomandări internaționale bazate pe o cauzistică instrumentată la nivelul instanțelor internaționale, care plasează violența în familie în contextul practicilor și politicilor ce vizează sănătatea publică și lupta împotriva tratamentelor discriminatorii.

Este de necontestat faptul că prevenirea și combaterea violenței în familie se regăsește în toate normele juridice internaționale care au stat la baza elaborării legislației românești în domeniu, inclusiv a prezentei strategii. Dintre acestea, menționăm:

- Carta Națiunilor Unite - 24 octombrie 1945;

- Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW), adoptată și deschisă spre semnare de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 1979 și ratificată de România în 1981;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R(85)4 cu privire la violența în familie;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R(87)21 privind asistența victimelor și prevenirea victimizării;

- [Convenția](#) cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre R (90)2 privind măsurile sociale referitoare la violența în familie;
- Declarația privind eliminarea violenței împotriva femeilor, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 23 februarie 1994;
- Declarația și Platforma de acțiune adoptate la Beijing, în cadrul Conferinței Mondiale asupra Femeilor, septembrie 1995;
- Recomandarea Consiliului Europei nr. R (2002)5 privind protecția femeilor contra violenței;
- Rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite nr. 61/143 privind intensificarea eforturilor în vederea eliminării tuturor formelor de violență împotriva femeilor din 19 decembrie 2006;
- Rezoluția Consiliului Europei nr. R (2007) 1582 "Parlamentele unite în combaterea violenței domestice împotriva femeilor";
- [Convenția](#) privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 26 septembrie 2007;
- Rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2009 referitoare la eliminarea violenței împotriva femeilor (2010/C 285 E/07);
- Rezoluția Parlamentului European din 5 aprilie 2011 referitoare la prioritățile și structura unui nou cadru al politicii UE de combatere a violenței împotriva femeilor [2010/2209(INI)];
- Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Council of Europe Treaty Series - No. 210/2011).

CAPITOLUL IV

Definirea problemei

Lipsa unui cadru legislativ coerent și funcțional, absența practicilor unitare de lucru, insuficienta dezvoltare a serviciilor, lipsa specialiștilor și slaba lor pregătire, precum și lipsa unei culturi nonviolente sunt cele mai importante probleme la care urmărește să răspundă prezenta strategie.

Având în vedere că multe victime au semnalat lipsa de reacție a specialiștilor cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie față de actele de violență familială, precum și lipsa de informare a acestora privind serviciile care pot fi accesate de victimele violenței intrafamiliale, se impune ca fiind deosebit de utilă continuarea demersurilor de implementare a campaniilor de informare care să vizeze aceste categorii de specialiști, pregătirea acestora în sensul de a furniza informațiile necesare pentru a îndruma victima către următoarea verigă de intervenție și crearea rețelelor interinstituționale și interdisciplinare la nivel local, atât în mod formal, cât și informal. În acest context, rețeaua interinstituțională de servicii trebuie direcționată și coordonată, pentru a obține rezultate și pentru a asista victimele în mod corespunzător. Un aspect la fel de important se referă la necesitatea imperativă de a sprijini

dezvoltarea unei capacități de intervenție sistematică la nivel local, în strânsă coordonare cu organele de poliție și parchetele, cu personalul medical și personalul din sistemul de învățământ, pentru protecția și siguranța victimelor - adulți și copii, deopotrivă.

Comisia Convenției CEDAW, care dispune de un mecanism de raportare din partea guvernelor, a transmis Guvernului României într-un document oficial ce a reprezentat un răspuns la raportul periodic al statului român din 2006 o serie de recomandări prioritare referitoare la violența în familie, care s-au referit cu prioritate la asigurarea implementării efective a legislației pentru acces la măsuri de protecție, finanțarea de către stat a unui număr suficient de adăposturi și finanțarea unei linii telefonice de urgență pentru victimele violenței familiale.

În consecință, anumite intervenții asupra cadrului legislativ și ajustări ale cadrului instituțional sunt necesare. De asemenea, în cadrul procesului ulterior de implementare a strategiei, vor fi elaborate sau, după caz, actualizate proceduri de lucru intersectoriale unitare și standardele de calitate privind serviciile sociale din domeniul protecției victimelor violenței în familie. Vor fi susținute eforturi pentru extinderea serviciilor (adăposturi, centre de consiliere, linii telefonice de urgență) și va fi promovat parteneriatul cu societatea civilă.

CAPITOLUL V

Obiectivele strategiei

Obiective generale

1. Prevenirea violenței în familie în vederea diminuării fenomenului
2. Protecția victimelor violenței în familie și responsabilizarea agresorilor prin constituirea unui cadru instituțional integrat și adoptarea unor politici și măsuri specifice
3. Promovarea cooperării intersectoriale și susținerea parteneriatului cu societatea civilă și a parteneriatului public-privat în implementarea politicilor în domeniu

Obiective operaționale

1. Creșterea eficacității programelor de prevenire prin implementarea sistematică a măsurilor de prevenire în vederea reducerii toleranței față de violența în familie
2. Dezvoltarea de atitudini și comportamente nonviolente pentru atingerea obiectivului "toleranță zero" față de violența în familie
3. Îmbunătățirea cadrului legislativ actual și asigurarea implementării unitare a legislației prin adoptarea legislației secundare
4. Întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice centrale și locale de gestionare a violenței în familie corelate cu violența asupra copilului

5. Dezvoltarea unui sistem unitar de servicii sociale specializate în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și asigurarea calității acestora, printr-o abordare nediscriminatorie, în particular sensibilă la diferențele culturale, de vârstă și gen

6. Crearea unui sistem informațional integrat de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie și violență asupra copilului la nivel național

7. Dezvoltarea și consolidarea competențelor profesionale ale resurselor umane existente în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie

8. Dezvoltarea relațiilor de colaborare între partenerii interni și între statul român și statele sau organismele internaționale implicate în prevenirea și combaterea violenței în familie

9. Monitorizarea și evaluarea activităților întreprinse în vederea prevenirii și combaterii violenței în familie

CAPITOLUL VI

Principii generale

Fiecare măsură cuprinsă în prezenta strategie și în planul de acțiune se subsumează următoarelor principii:

a) Principiul legalității în desfășurarea activităților de prevenire și combatere a violenței în familie;

b) Principiul respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale în implementarea măsurilor de prevenire și combatere a violenței în familie;

c) Principiul nediscriminării și egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați - impune actorilor care gestionează cazurile de violență în familie adoptarea unui comportament corect, imparțial și nediscriminatoriu, fără deosebire de rasă, sex, religie, naționalitate, apartenență politică, avere sau origine socială, față de toți cetățenii;

d) Principiul intervenției imediate și al celerității în instrumentarea cazurilor de violență în familie;

e) Principiul prevenirii săvârșirii actelor de violență în familie, atât în mod primar, cât și, în special, al recidivei (caracterului repetabil);

f) Principiul securizării și protecției victimei - garantează intervenția, în limita cadrului legal, prin acțiuni care să asigure inclusiv protecția fizică a victimei;

g) Principiul centrării pe persoană - presupune centrarea pe nevoile persoanei și implicarea activă a acesteia în toate deciziile ce o privesc;

h) Principiul confidențialității și al normelor deontologice profesionale, fără prejudicierea activității de semnalare a situațiilor de violență sau a activității de instrumentare a cazurilor;

i) Principiul prevenirii revictimizării, prin limitarea interviurilor repetate;

j) Principiul finanțării adecvate și utilizării responsabile a resurselor financiare alocate pentru implementarea măsurilor identificate pentru atingerea obiectivelor de reducere a violenței în familie;

k) Principiul descentralizării în dezvoltarea acțiunilor de prevenire și combatere a violenței în familie;

l) Principiul abordării integrate - presupune coordonarea și cooperarea între toate instituțiile implicate; practicile și procedurile în domeniul prevenirii, monitorizării și combaterii violenței în familie, precum și cele de implementare a măsurilor de asistență socială vor avea la bază o viziune și o concepție unitară, cu accent pe parteneriat și colaborarea în rețea;

m) Principiul parteneriatului public-privat - recunoaște importanța implicării societății civile în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a violenței în familie și încurajarea acestora în cooptarea serviciilor de asistență și sprijin acordate de organizații nonguvernamentale.

CAPITOLUL VII

Direcții de acțiune

Pentru anii 2013 - 2017, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și-a propus atingerea următoarelor direcții de acțiune, ținând cont de măsurile prevăzute de prezenta strategie, respectiv:

- dezvoltarea capacității autorităților administrației publice locale de a interveni în prevenirea și combaterea violenței în familie;

- implementarea la nivel național a Sistemului informațional unic integrat de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie;

- creșterea eficienței în combaterea infracțiunilor de violență în familie;

- stimularea instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie în vederea derulării în parteneriat de acțiuni de prevenire a fenomenului violenței în familie;

- formarea profesională continuă a specialiștilor care activează în domeniul violenței în familie (de exemplu: asistent social, polițist, medic/medic legist, psiholog, procuror, judecător);

- recuperarea victimei și/sau a agresorului familial prin activități integrate și complementare, de informare, consiliere, psihoterapie și alte terapii, derulate în scopul creșterii autonomiei și conștientizării valorii sociale a individului, a dezvoltării responsabilității și redobândirii abilităților sociale;

- continuarea procesului de finanțare pentru înființarea de noi unități de prevenire și combatere a violenței în familie.

CAPITOLUL VIII

Rezultate așteptate și indicatori

Ca urmare a implementării eficiente a prezentei strategii în perioada 2013 - 2017, vor fi atinse următoarele rezultate la nivel național:

	Rezultate	Indicatori
1.	Reducerea toleranței față de violența în familie și creșterea eficacității programelor de prevenire prin implementarea sistematică a măsurilor de prevenire	Numărul programelor de prevenire implementate Număr de beneficiari ai programelor de prevenire în dinamică Număr de victime în dinamică în zonele de aplicare a programelor de prevenire
2.	Dezvoltarea de atitudini și comportamente nonviolente pentru atingerea obiectivului "toleranță zero" față de violența în familie	Numărul de campanii de informare implementate Număr de materiale informative diseminate Numărul de persoane informate Număr de sesizări privind violența în familie în dinamică
3.	Elaborarea legislației primare și secundare și implementarea unitară a acesteia	Actele normative care modifică și completează legislația în vigoare Acorduri bilaterale Ghiduri și proceduri elaborate și diseminate Modele de bune practici diseminate
4.	Întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice centrale și locale de gestionare a violenței în familie corelate cu violența asupra copilului	Număr de protocoale de colaborare și parteneriate semnate între instituțiile implicate Număr de cazuri de victime ale violenței în familie instrumentate anual Numărul de servicii înființate anual (minimum un adăpost și un centru de consiliere pentru victime și agresori pe județ până în anul 2017) Creșterea numărului victimelor/agresorilor care beneficiază de servicii, în funcție de nevoile identificate
5.	Existența unui sistem unitar de servicii sociale specializate în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și asigurarea calității acestora, printr-o abordare sensibilă la diferențele culturale, de vârstă și gen	Standarde de calitate pentru serviciile destinate victimelor violenței în familie și cele destinate agresorilor Metodologia privind procedurile de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie, aprobată prin ordin comun (MMFPS, MAI, MJ, MS)

6.	Existența unui sistem informațional unic integrat de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie și violență asupra copilului la nivel național	Formatul soft și utilizarea acestuia de către autoritățile/instituțiile implicate în gestionarea violenței în familie Numărul instituțiilor care utilizează sistemul
7.	Creșterea numărului de specialiști, în paralel cu dezvoltarea și consolidarea competențelor profesionale ale resurselor umane existente în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie	Numărul de cursuri de formare profesională continuă organizate Numărul de profesioniști, pe categorii profesionale, pregătiți la nivel național
8.	Dezvoltarea relațiilor de colaborare între partenerii interni și între statul român și statele sau organismele internaționale implicate în prevenirea și combaterea violenței în familie	Număr de protocoale de colaborare și parteneriate semnate între instituțiile implicate
9.	Monitorizarea și evaluarea activităților întreprinse în vederea prevenirii și combaterii violenței în familie	Rapoartele semestriale și anuale întocmite și publicate

CAPITOLUL IX

Finanțare

Activitățile în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie se finanțează conform prevederilor legale în vigoare din următoarele surse:

- a) bugetul de stat;
- b) bugetele fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat și ale căror rambursare, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice;
- c) bugetele fondurilor externe nerambursabile;
- d) bugetele locale ale județelor, respectiv ale sectoarelor municipiului București, precum și ale municipiilor, orașelor și comunelor;
- e) donații, sponsorizări și alte surse, în condițiile legii.

Proiecțiile bugetare de susținere a măsurilor prevăzute în planul anual de acțiune în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie sunt elaborate în fiecare an pentru anul următor și reprezintă o condiționalitate a implementării strategiei.

CAPITOLUL X

Proceduri de monitorizare, evaluare

Activitățile de monitorizare se vor desfășura pe toată perioada de implementare și vor include atât colectarea, prelucrarea și analiza datelor de monitorizare, progresele înregistrate în implementarea strategiei, identificarea și corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor antivioolență în familie, precum și creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor de prevenire și combatere a acestui fenomen.

În vederea monitorizării prezentei strategii, precum și în vederea coordonării eforturilor din acest domeniu în corelare și integrare cu cele din domeniul violenței asupra copilului, se înființează subcomitetul de lucru permanent pentru violența în familie în subordinea Comitetului Național Director (CND) pentru prevenirea și combaterea exploatării copiilor prin muncă aflat în coordonarea ministrului muncii, familiei și protecției sociale. Modul de organizare și funcționare a subcomitetului de lucru se stabilește prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale. În vederea eliminării eforturilor paralele, scăderii costurilor și eficientizării acțiunilor din domeniul violenței, atribuțiile CND se vor extinde pentru toate formele de violență asupra copilului și violența în familie, prin modificarea [Hotărârii Guvernului nr. 617/2004](#).

Stadiul implementării strategiei va fi evaluat pe baza unor rapoarte de monitorizare, elaborate anual, de către subcomitetul de lucru mai sus menționat. Rapoartele elaborate sunt prezentate și supuse aprobării ministrului muncii, familiei și protecției sociale.

Metodologia derulării acestor activități de monitorizare va fi elaborată de subcomitet în termen de 3 luni de la adoptarea strategiei și supusă aprobării ministrului muncii, familiei și protecției sociale. De asemenea, evaluarea impactului strategiei se va realiza prin raportarea la indicatorii externi de performanță antivioolență în familie, dar și la cei vizând costul violenței în familie.

CAPITOLUL XI

Etape ulterioare și instituții responsabile

În conformitate cu prevederile [Legii nr. 217/2003](#) privind prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, implementarea strategiei pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie se va realiza sub autoritatea și în coordonarea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale prin structurile de specialitate.

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale în colaborare cu Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției vor asigura,

potrivit competențelor lor legale, mediatizarea strategiei, precum și diseminarea informațiilor relevante și bunele practici identificate în implementarea strategiei.

Evaluarea ex-post a impactului strategiei va urmări să analizeze modul de folosire a resurselor, realizarea impactului așteptat și eficiența intervențiilor. Se vor evalua atât factorii de succes sau de eșec, cât și sustenabilitatea rezultatelor și impactului strategiei. Pentru o evaluare adecvată a rezultatelor strategiei, evaluarea ex-post trebuie realizată după trecerea unui anumit timp de la implementare. În acest scop pot fi contractați evaluatori externi.